

SAĞLIK KURUMLARI YÖNETİMİ

SAĞLIK HİZMETLERİ VE SAĞLIK YÖNETİMİ

Yrd. Doç. Dr. Perihan ŐENEL TEKİN

Sağlık pek çok değişkenden etkilenir.

Bunlar:

- Fiziki çevre (iklim, beslenme, konut koşulları, çalışma koşulları, coğrafi koşullar, temiz içme suyu)
- Sosyal çevre (eğitim, meslek, iş, gelir düzeyi, akrabalıklar, kent ya da kırsal yaşam)
- Kişisel özellikler (yaş, cinsiyet, genetik yapı, sigara, alkol, madde kullanımı) ve
- Sağlık hizmetlerine ulaşım

Sağlık Hizmetleri

- Hastalıkların teşhis ve tedavisi aynı zamanda sağlığın geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi ile ilgili tüm hizmetleri içermektedir (www.who.int, 2010).

Sağlık hizmetlerinin amaçları:

Sağlık hizmetleri talebini karşılama

Toplumun sağlık seviyesini yükseltme

Koruyucu sağlık hizmetlerini sağlama

Zamanında, kaliteli ve yeterli sağlık hizmetini sunma

Sağlık kurumları y6netimi

- Sağlık hizmetleri 6retimi yoluyla toplumun sağlığını korumak, sağlık d6zeyini y6kseltmek, hasta ve yaralıların tedavilerini sağlamak ve gerektiğinde rehabilite edici hizmetleri sunmak amacıyla maddi ve insan kaynaklarının birleştirilerek harekete ge6irilmesidir (Kavuncubaşı, 2000: 4).

Sağlık hizmetleri:

- *koruyucu,*
- *tedavi edici,*
- *rehabilite edici ve*
- *sağlığın geliştirilmesi hizmetleri* olarak dört boyutta ele alınır.

Koruyucu Sağlık Hizmetleri

- Amaç: İnsanların hasta olmamalarını, sağlık düzeylerini yükseltmelerini ve beklenen yaşam sürelerini uzatmak

Koruyucu Sağlık Hizmetleri

- *Çevreye*
- *Kişiye yönelik hizmetler olarak* ikiye ayrılır.

Çevreye yönelik sağlık hizmetleri;

- **çevrede sağliğı olumsuz yönde** etkileyen biyolojik, fiziki ve kimyasal etkenleri yok ederek veya bu etkenlerin kişileri etkilemelerini önleyerek çevreyi olumlu hale getirmektedir. Bu hizmetlere *çevre sağliğı hizmetleri* denir.

Çevreye yönelik sağlık hizmetleri

- Su kaynaklarının sağlanması ve denetimi
- Katı atıkların denetimi
- Zararlı canlılarla mücadele
- Besin sanitasyonu
- Hava kirliliğinin denetimi
- Gürültü kirliliğinin denetimi
- Radyolojik zararlıların denetimi
- İş sağlığının sağlanmasıdır.

Kişiye y6nelik koruyucu sağlık hizmetleri;

- Hekim, hemşire gibi sağlık memurları tarafından y6r6t6len hizmetlerdir.

- Bağışıklama,
- ilaçla koruma,
- erken tanı,
- iyi beslenme,
- aile planlaması,
- sağlık eğitimi

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

- Kişilerin hastalanmaları ve yaralanmaları durumunda, onların tekrar eski sağlıklarına kavuşması için yapılan hizmetlerdir.
- Birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri olarak ayrımlaşır.

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri

- Hastaların ayakta veya evde teşhis ve tedavi edilmeleri kapsamında verilen hizmetlerdir. Bu hizmeti veren sağlık kuruluşlarına yataksız sağlık kuruluşları adı verilmektedir .
- Sağlık ocakları, sağlık merkezleri, özel poliklinikler vb. birinci basamak tedavi edici hizmetlerin verildiği sağlık kuruluşlarıdır.

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

İkinci Basamak Sağlık Hizmetleri

Hasta ve yaralıların genel hastanelere yatırılarak teşhis ve tedavi edilmelerine yönelik verilen hizmetlerdir.

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

Üçüncü Basamak Sağlık Hizmetleri

- Yoğun bilgi ve teknolojinin egemen olduğu eğitim hastaneleri olan üniversite hastanelerinde verilen hizmetlerdir.

Rehabilite Edici Sağlık Hizmetleri

- Hastalık veya yaralanmalar sonucu kişilerin kaybettiği bedensel ve zihinsel becerilerin tekrar kazandırılması amacı ile yapılan tıbbi ve cerrahi etkinlikler ve sosyal hizmetlerdir.
- Bu hizmetler rehabilitasyon merkezleri veya servislerinde verilmektedir.

Sağlığın Geliştirilmesi Hizmetleri

- Kişilerin sağlık durumlarını daha üst düzeye yükseltmek için sağlanan hizmetlerdir.
- Aslında bu hizmetler koruyucu sağlık hizmetleri içinde kabul edilebilir.
- Sağlığın geliştirilmesinde temel sorumluluk bireye aittir.
- Sağlığın geliştirilmesi, bedensel ve ruhsal durumu, yaşam kalitesi ve yaşam süresinin yükseltilmesini amaçlamaktadır

Türkiye Sağlık Sektörü Örgütlenmesi

- Sağlık hizmetlerinin yürütücüsü ve uygulayıcısı Sağlık Bakanlığı'dır.
- Hizmet sunumunda Sağlık Bakanlığı, üniversiteler, özel sektör yer almaktadır.